

LA TRANSFORMACIÓ DE L'ESGLÉSIA PER L'ALEGRIA

Punts previs i supòsits

Agraït per la invitació. Vaig acceptar perquè el tema m'interessa molt i m'obligava a aprofundir i estudiar.

D'altra banda, considero un privilegi poder donar suport, d'alguna manera, a aquest gran home que és el Papa Francesc. Poder ajudar a aprofundir el seu missatge. Espero no traïr-lo!

ARA ALGUNS SUPÒSITS...

No és intranscendent **el lloc on tenim els peus** quan llegim, pensem, preguem... interpretem el món. A Roma hi tinc oficialment la residència des de 13 anys, encara que viatjo molt pels cinc continents. Faig de SG d'un Institut religiós laïcal. Contacte amb moltes persones, adultes i joves...

Un recordatori del "des d'on" parlo i també dels "des d'on" se m'escolta...

Evangelii Gaudium és un document extens i molt ric. Una hora de temps reclama **focalitzar en alguns temes, fer alguns subratllats** i, per tant, deixar-ne a les fosques alguns altres... Espero que la diversitat de persones del dia d'avui ens complementem els uns als altres.

Intento recordar, suscitar alguns temes, algunes provocacions des de EG per ajudar-nos en reflexió i diàleg

Els comentaris no dispensen del **contacte directe amb el text**. Tant de bo hi tornem tot sovint. Val la pena.

Comentaris de la gent: aquest Papa es comprèn! Clar, directe, sense necessitat de grans interpretacions.

Els qui som aquí tenim no solament curiositat intel·lectual, sinó **ganes de comprometre'ns** amb el "programa" del Papa Francesc ("sentit programàtic i conseqüències importants", 25).

Molta gent admira el Papa. Quants el segueixen? Homilies...

Per tant, parlem no sobre els altres, sinó sobre nosaltres... sobre mi, sobre cadascú de nosaltres... Som Església i l'Església no es reformarà sense

nosaltres!

La transformació per l'alegria: evangelitzar és, sobre tot, una manera de ser

Número 1: El títol és ja un programa: l'alegria de l'evangel. Què ens està dient amb el títol? "Omple **el cor i la vida sencera** dels qui es troben amb Jesús". Continuem, doncs, parlant d'un tema que **ens afecta PERSONALMENT!**

L'alegria no s'improvisa o es crea artificialment. I si ho és... ens n'adonem ràpidament!

L'alegria sorprèn i és contagiosa. Vídeo a internet, gent que es contagia... Toca alguna cosa molt profunda de la persona humana, no importa la llengua o la cultura...

ENS CONDUEIX A L'ESSENCIAL: evangelitzar no és només qüestió d'estratègies o metodologies més o menys encertades, sinó que té **relació directa amb persones i institucions**. *Germans a Algèria*

*Tots tenen el dret de rebre l'Evangelí. Els cristians tenen el deure d'anunciar-lo sense excloure ningú, no com qui imposa una nova obligació, sinó com qui **comparteix una alegria**, assenyalant un horitzó bell, ofereix un banquet desitjable. **L'Església no creix per proselitisme sinó «per atracció»** (14)*

*Per consegüent, un evangelitzador no hauria de tenir permanentment **cara de funeral**. Recobrem i augmentem el fervor, «**la dolça i confortadora alegria d'evangelitzar**, fins i tot quan cal sembrar entre llàgrimes [...] I tant de bo que el món actual —que busca de vegades amb angonya, de vegades amb esperança— pugui així rebre la Bona Nova, no a través d'evangelitzadors **tristos i descoratjats, impacients o ansiosos**, sinó a través de ministres de l'Evangelí, la vida dels quals **irradia el fervor** dels qui han rebut, primer que res en si mateixos, l'alegria de Crist» (10) Cita d'Evangelii Nuntiandi.*

Christiane Singer: *La pregunta que se'ns farà al final de la vida serà senzilla. No "qui has estat?", sinó "què has deixat passar a través de tu?"...*

L'Església no creix per proselitisme sinó «per atracció»:

Derniers fragments d'un long voyage : Ens interroguem, el meus col·legues i jo, sobre l'enigma que vostè ens obre. De la manera com viu la seva malaltia, o potser solament de la manera com viu, descobrim que hi ha una altra manera de relacionar-se amb la malaltia i amb la vida: ens inquieta profundament...

La transformació per l'alegria: evangelitzar és, sobre tot, una manera de ser església

Número 21. Aspecte comunitari. UNA MANERA DE SER ESGLÉSIA.

15: L'activitat missionera «representa encara avui dia el major desafiament per a l'Església» i «la causa missionera ha de ser la primera». Què passaria si ens prenguéssim realment seriosament aquestes paraules? Simplement reconèixeríem **que la sortida missionera és el paradigma de tota obra de l'Església**. En aquesta línia, els Bisbes llatinoamericans van

afirmar que ja «no podem quedar-nos tranquils en espera passiva en els nostres temples» i que convé passar «d'una pastoral de mera conservació a una pastoral decididament missionera».

18: **Un determinat estil evangelitzador** que invito a assumir en qualsevol activitat que es realitzi.

25: Destaco que el que tractaré d'expressar aquí té **un sentit programàtic i conseqüències importants**. Espero que totes les comunitats procurin posar els mitjans necessaris per a avançar en el camí **d'una conversió pastoral i missionera**, que **no pot deixar les coses com estan**. Ja no ens serveix una «simple administració». Hem de constituir en totes les regions de la terra un «estat permanent de missió».

M'ha afectat a mi, personalment, a la meua comunitat? Què és el que no pot continuar com fins ara?
ANAR FENT ja no ens serveix...

Necessitat d'una CONVERSIÓ PASTORAL I MISSIONERA, que no pot deixar les coses com estan. TRANSFORMACIÓ, REFORMA.

7 vegades "reforma", 10 vegades "renovació". Congar: paraula que espanta. Pau VI a "Ecclesiam suam", citat a EG.

"Francesco, va', ripara la mia casa che, come vedi, è tutta in rovina".

Conversió pastoral i missionera, una manera de ser Església. Com? Excèntrica, concèntrica, pluricèntrica, concentrada.

EXCÈNTRICA: segons diccionari, no té el centre en si (no es mira el melic); fa coses fora del raonable i usual, del que es podia esperar (qui ho decideix?)

El cardenal Jaime Ortega, arzobispo de La Habana, ha revelado el contenido de la intervención del cardenal Bergoglio en la congregación general de cardenales previa al cónclave.

La dulce y confortadora alegría de evangelizar

La evangelización es la razón de ser de la Iglesia. "La dulce y confortadora alegría de evangelizar" (Pablo VI). Es el mismo Jesucristo quien, desde dentro, nos impulsa.

1.- Evangelizar supone celo apostólico. Evangelizar supone en la Iglesia la parresía de salir de sí misma. La Iglesia está llamada a **salir de sí misma e ir hacia las periferias**, no solo las geográficas, sino también las periferias existenciales: las del misterio del pecado, las del dolor, las de la injusticia, las de la ignorancia y prescindencia religiosa, las del pensamiento, las de toda miseria.

2.- Cuando la Iglesia no sale de sí misma para evangelizar deviene **autorreferencial** y entonces se enferma (cfr. La mujer encorvada sobre sí misma del Evangelio). Los males que, a lo largo del tiempo, se dan en las instituciones eclesiales tienen raíz de autorreferencialidad, una suerte de narcisismo teológico. En el Apocalipsis Jesús dice que está a la puerta y llama. Evidentemente el texto se refiere a que golpea desde fuera la puerta para entrar... Pero pienso en las veces en que Jesús golpea desde dentro para que le dejemos salir. La Iglesia autorreferencial pretende a Jesucristo dentro de sí y no lo deja salir.

3.- La Iglesia, cuando es autorreferencial, sin darse cuenta, cree que tiene luz propia; deja de ser el *mysterium lunae* y da lugar a ese mal tan grave que es la mundanidad espiritual (Según De Lubac, el peor mal que puede sobrevenir a la Iglesia). Ese vivir para darse gloria los unos a otros. Simplificando; hay dos imágenes de Iglesia: **la Iglesia evangelizadora** que sale de sí; la *Dei Verbum* religiosa *audiens et fidenter proclamans*, o **la Iglesia mundana** que vive en sí, de sí, para sí. Esto debe dar luz a los posibles cambios y reformas que haya que hacer para la salvación de las almas.

4.- Pensando en el próximo Papa: un hombre que, desde la contemplación de Jesucristo y desde la adoración a Jesucristo ayude a la Iglesia a salir de sí hacia las periferias existenciales, que la ayude a ser la madre fecunda que vive de "la dulce y confortadora alegría de la evangelizar".

INVITACIÓ A Evitar la introversió eclesial i autopreservació. (27)

CARACTERÍSTIQUES D'AQUESTA ESGLÉSIA EXCÈNTRICA

A) En sortida. És antològic el número 49.

Sortim, sortim a oferir a tots la vida de Jesucrist. Repeteixo aquí per a tota l'Església el que molts cops vaig dir als sacerdots i laics de Buenos Aires: prefereixo una Església accidentada, ferida i tacada perquè surt al carrer,

*abans que una Església malalta pel tancament i la comoditat d'aferrar-se a les pròpies seguretats. No vull una Església preocupada per ser el centre i que acabi clausurada en una embolic d'obsessions i procediments. Si quelcom ha d'inquietar-nos santament i preocupar la nostra consciència, és que tants germans nostres visquin sense la força, la llum i el consol de l'amistat amb Jesucrist, sense una comunitat de fe que els contingui, sense un horitzó de sentit i de vida. Més que el temor a equivocar-nos, **espero que ens mogui el temor a tancar-nos** en les estructures que ens donen una falsa contenció, en les normes que ens tornen jutges implacables, en els costums on ens sentim tranquils, mentre a fora hi ha una multitud famolenta i Jesús ens repeteix sense cansar-se: «Doneu-los menjar vosaltres mateixos!» (Mc 6,37).*

B) Pobra i per als pobres

195: ...Una gran actualitat en el context present, on tendeix a desenvolupar-se un nou paganisme individualista. La bellesa mateixa de l'Evangeli no sempre pot ser adequadament manifestada per nosaltres, però **hi ha un signe que no ha de faltar mai**: l'opció pels últims, per aquells que la societat descarta i rebutja.

188: ...La cooperació per resoldre les **causes estructurals** de la pobresa i per promoure el desenvolupament integral dels pobres, com els gestos més simples i quotidians de solidaritat davant les misèries molt concretes que trobem. La paraula «solidaritat» està una mica desgastada i de vegades se la interpreta malament, però és molt més que alguns actes esporàdics de generositat. Suposa crear una **nova mentalitat** que pensi en termes de comunitat, de prioritat de la vida de tots sobre l'apropiació dels béns per part d'alguns.

LA NEUTRALITAT ÉS IMPOSSIBLE en una situació d'injustícia estructural.

Ellacuría, **civilització de la pobresa**. Sobrino, **civilització de l'austeritat compartida i solidària**.

Proposa (JL Segovia) un nou **PACTE SOCIAL**, caracteritzat per un **ANTROPOCENTRISME TEÒNOM**. Amb Maritain, "humanisme integral". Amb Benet XVI, recorda que la crisi és més que econòmica, es sobre tot **ÈTICA I CULTURAL/ESTRUCTURAL**. Ètica, paraula molesta!

Quantes paraules s'han tornat molestes per a aquest sistema! Molesta que es parli d'ètica, molesta que es parli de solidaritat mundial, molesta que es parli de distribució dels béns, molesta que es parli de preservar les fonts de treball, molesta que es parli de la dignitat dels febles, molesta que es parli d'un Déu que exigeix un compromís per la justícia. (203)

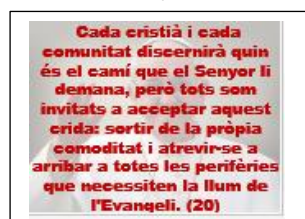
EG fa una **esmena a la totalitat del sistema econòmic** i els valors que el sostenen: Mentre no es resolguin radicalment els problemes dels pobres, renunciant a l'autonomia absoluta dels mercats i de l'especulació financera i atacant les causes estructurals de la desigualtat, no es resoldran els problemes del món i en definitiva cap problema. La desigualtat és arrel dels mals socials. (202)

NO ES POT SORTIR DE LA CRISI DES DELS MATEIXOS PARÀMETRES! (Blueprint for better businesses)

c) Samaritana (hospital de campanya / església del davantal, Tonino Bello)

76: El nostre dolor i la nostra vergonya pels pecats d'alguns membres de l'Església, i pels propis, no han de fer oblidar quants cristians **donen la vida per amor**: ajuden tanta gent a curar-se o a morir en pau en precaris hospitals, o acompanyen persones esclavitzades per diverses addiccions als llocs més pobres de la terra, o es desgasten en l'educació de nens i joves, o cuiden ancians abandonats per tots, o tracten de comunicar valors en ambients hostils, o s'entreguen de moltes altres maneres que mostren aquest immens amor a la humanitat que ens ha inspirat el Déu fet home. Agraeixo el bell exemple que em donen tants cristians que ofereixen la seva vida i el seu temps amb alegria. Aquest testimoni em fa molt bé i em sosté en el meu propi desig de superar l'egoisme per donar-me més.

EN SORTIDA / POBRA I ENTRE ELS POBRES / SAMARITANA invita a **canvi profund a tots nivells**

CANVI DE PERSPECTIVA, no solament anar a servir...

La realitat es comprèn millor vista no des del centre, sinó des de les perifèries. Prima Porta, perifèria nord de Roma. Amelia Podetti, filòsofa argentina.

Lampedusa... Centre Astalli per refugiats... Assís...

Església concèntrica. Comparteix centre, interès amb moltes persones de bona voluntat! – Se surt, per què se surt? Per anar a l'encontre de l'altre! Per això, **CULTURA DE L'ENCONTRE**. Clara inspiració en Guardini.

A Buenos Aires, 1999: no a fragmentació. Després Aparecida.

CLARA **ACTUALITAT** EN EL MÓN D'AVUI. Tendim a reproduir el que passa en les societats: Argentina, Veneçuela, Congo-Rwanda... **PROFECIA**

«Ma fatevi questa domanda: quante volte Gesù è dentro e bussa alla porta per uscire, per uscire fuori, e noi non lo lasciamo uscire, per le nostre sicurezze, perché tante volte siamo chiusi in strutture caduche, che servono soltanto per farci schiavi, e non liberi figli di Dio? In questa "uscita" è importante *andare all'incontro; questa parola per me è molto importante: l'incontro con gli altri. Perché? Perché la fede è un incontro con Gesù, e noi dobbiamo fare la stessa cosa che fa Gesù: incontrare gli altri.* Noi viviamo una cultura dello scontro, una cultura

della frammentazione, una cultura in cui quello che non mi serve lo getto via, la cultura dello scarto. Ma su questo punto vi invito a pensare – ed è parte della crisi – agli anziani, che sono la saggezza di un popolo, ai bambini... la cultura dello scarto! Ma noi dobbiamo andare incontro e dobbiamo creare con la nostra fede una "cultura dell'incontro", una cultura dell'amicizia, una cultura dove troviamo fratelli, dove possiamo parlare anche con quelli che non la pensano come noi, anche con quelli che hanno un'altra fede, che non hanno la stessa fede. Tutti hanno qualcosa in comune con noi: sono immagini di Dio, sono figli di Dio. Andare all'incontro con tutti, senza negoziare la nostra appartenenza. E un altro punto è importante: con i poveri. Se usciamo da noi stessi, troviamo la povertà. Oggi – questo fa male al cuore dirlo – oggi, trovare un barbone morto di freddo non è notizia. Oggi è notizia, forse, uno scandalo. Uno scandalo: ah, quello è notizia!». (Veglia di Pentecoste con i movimenti, le nuove comunità, le associazioni e le aggregazioni laicali, 18 maggio 2013)

IMPORTÀNCIA DE LA PROXIMITAT (CERCANÍA). Contacte humà.

270: De vegades sentim la temptació de ser cristians mantenint una prudent distància de les nafres del Senyor. Però Jesús vol que **toquem la misèria humana, que toquem la carn sofrent dels altres**. Espera que renunciem a buscar aquestes cobertures personals o comunitàries que ens permeten mantenir-nos a distància del nus de la tempestat humana, perquè acceptem de debò **entrar en contacte amb l'existència concreta dels altres i coneguem la força de la tendresa**. Quan ho fem, **la vida sempre se'ns complica meravellosament** i vivim la intensa experiència de ser poble, l'experiència de pertànyer a un poble.

PER RECUPERAR L'ENCONTRE, L'INSTRUMENT MÉS ADEQUAT ÉS EL DIÀLEG.

Lloc d'encontre i coincidència, NO ENS PODEM PERMETRE EL LUXE DE PRESCINDIR DE NINGÚ!

Primera entrevista a Repubblica, amb Scalfari (carta prèvia).

De 241-258, diàleg entre fe, raó i ciències; ecumènic i interreligiós; social. I és tota l'Església qui s'ha posat en estar de diàleg, no una elit (239).

171: *Necessitem exercitar-nos en l'art d'escoltar, que és més que sentir.*

Primer que res, en la comunicació amb l'altre, és la capacitat del cor que fa possible la proximitat, sense la qual no hi ha un veritable trobament espiritual. L'escolta ens ajuda a trobar el gest i la paraula oportuna que ens desinstal·la de la tranquil·la condició d'espectadors.

272: Cada cop que ens trobem amb un ésser humà en l'amor, quedem capacitats per **descobrir quelcom nou de Déu**.

24 gener 2014, Jornada Mundial de les comunicacions socials. Els murs que ens divideixen poden ser superats solament si estem disposats a **escoltar-nos i a aprendre els uns dels altres**... La cultura de l'encontre demana que estiguem disposats no solament a donar, sinó també a **rebre dels altres**...

Dialogar significa estar convençuts que l'altre té alguna cosa bona a dir, acollir el seu punt de vista, les seves propostes. **Dialogar no significa renunciar a les pròpies idees i tradicions, sinó a la pretensió que siguin ÚNIQUES I ABSOLUTES** (en entrevista a Scalfari diu que ABSOLUT és allò que està deslligat, privat de relació... La veritat és una relació!)

Bauman: SI EL PAPA S'ESTIMA MÉS EL DIÀLEG VERTADER QUE LA VERITAT

El Papa Francesc no solament predica la necessitat del diàleg, sinó que la practica. D'un diàleg autèntic, entre persones amb punts de vista explícitament diferents, que comuniquen per comprendre's... PER AL FUTUR de la humanitat en un món irreversiblement multicultural i multicèntric, l'acceptació del diàleg és una qüestió de vida o de mort.

«Per la pace ci vuole un **dialogo tenace, paziente, forte, intelligente**, per il quale niente è perduto. Il dialogo può vincere la guerra. Il dialogo fa vivere insieme persone di differenti generazioni, che spesso si ignorano; fa vivere insieme cittadini di diverse provenienze etniche, di diverse convinzioni. **Il dialogo è la via della pace**. Perché il dialogo favorisce l'intesa, l'armonia, la concordia, la pace. Per questo è vitale che cresca, che si allarghi tra la gente di ogni condizione e convinzione come una rete di pace che protegge il mondo, e soprattutto protegge i più deboli» Discorso ai partecipanti all'Incontro internazionale per la pace, 30 settembre 2013

PLURICÈNTRICA. Record d'Evangelista Vilanova...

Ens recorda la **responsabilitat** que ens toca a cada Església local. A cada Institut religiós, a cada comunitat cristiana...

Nadie se salva solo. Somos comunidad de creyentes, y en la comunidad experimentamos la belleza de compartir la experiencia de un amor que nos precede a todos, pero que al mismo tiempo nos pide que seamos "canales" de la gracia los unos por los otros, no obstante nuestros límites y nuestros pecados.

La dimensión comunitaria no es sólo un "marco", un "contorno", sino que es **parte integrante** de la vida cristiana, del testimonio y de la evangelización. (15/1/2014, catequesi dimecres)

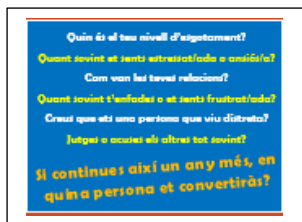
16: percebo la necessitat d'avançar en una saludable «**descentralització**» i 32: Una excessiva centralització, més que ajudar, complica la vida de l'Església i la seva dinàmica missionera.

28: La **parròquia**... «la mateixa Església que viu entre les cases dels seus fills i de les seves filles»

30: Cada **Església particular**... És l'Església encarnada en un espai determinat, proveïda de tots els mitjans de salvació donats per Crist, però amb un rostre local.

32: Atès que sóc cridat a viure el que demano als altres, també he de pensar en una conversió del papat... També el **papat i les estructures centrals de l'Església universal** necessiten escoltar la crida a una conversió pastoral... Encara no s'ha explicat prou un estatut de les **Conferències episcopals** que les concebi com a subjectes d'atribucions concretes, incloent també alguna autèntica autoritat doctrinal. Cita Àfrica (62), Àsia (62 i 110), Estatus Units (64 i 220), França (66), Oceania (118), Brasil (191), Filipines (215), Congo (230) i Índia (250).

Margaret J. Wheatley, Indianapolis, més de 300 persones: negocis, educació, facilitadors... Pensament sistèmic.

Margaret invitava a tots els participants a adoptar de manera sistemàtica alguna pràctica de tipus meditatiu... I deia "ja em disculparan que parli de coses tan elementals... però aquí és on estem avui en dia"! **Creieu que viviu una vida que podríem anomenar EQUILIBRADA?**

El problema no és tant EL QUE NO FEM, como **ALLÒ QUE ENS PERDEM!**

Rebre la Bona Nova, no a través d'evangelitzadors **tristos i descoratjats, impacients o ansiosos...**

Solzhenitsyn: **presses i superficialitat**, malalties psíquiques del segle XX...

Facundo Cabral: *no estàs deprimit, estàs distret... Si escoltessis l'altre, el qui portes a dins, ho sabries tot. No estàs deprimit per alguna cosa que passà, sinó distret del TOT que és ara mateix...*

Set d'espiritualitat. Joves i silenci a les JMJ...

Christiane Singer: què has deixat passar a través de tu...

La pregunta no és si vas a Missa, si "compleixes", si fas "resos", sinó **què transparentes...** És sobre la dimensió mística de les nostres vides. No és sobre "fer més coses" sinó sobre **SIMPLIFICAR** les nostres vides.

Vladimir Solov'ev recordava que **el diamant i el carbó** estan fets de la mateixa matèria: tenen la mateixa composició química. El que fa la

diferència és l'ordre dels elements que els componen, que fa que esdevinguin transparents o bé opacs en relació a la llum... El diamant és dintre de cadascú de nosaltres!

L'espai que dono al silenci, a la contemplació gratuïta... **ESPAI INTERIOR.**

Intervenció extraordinària de l'arquebisbe Williams, aleshores Primat de l'Església anglicana.

I cita Taizé, la comunitat mundial per a la Meditació cristiana...

ÚNICA RESPOSTA DEFINITIVA...

Dites dels pares del desert, col·lecció grega del segle IV... relat molt provocatiu... A la pregunta "per què n'hi ha tants que deixen la vida religiosa?" (segle IV!). És com quan **un gos ha vist la llebre**, es posa a córrer i borda ben fort. Altres el senten i comencen a córrer... només un ha vist la llebre! Comencen a cansar-se i abandonar... Només el que l'ha vista continua fins que l'atrapa. Cal una trobada personal... Només els qui han fixat la mirada en JC continuen en el seu camí fins a la fi...

Estem vivint moments de canvis profunds a tots els nivells.

Juan Martínez-Barea: "El mundo que viene". **El gran tsunami.** 3 megatendències: hiperconnectivitat, acceleració tecnològica, 4.000 M nous ciutadans... (el millor moment de la història de la humanitat!)

Les religions es van formar a l'època neolítica... Transformació socio-cultural que implica final d'aquesta època "agrario-neolítica". Se superen

els fonaments de la societat humana i la forma de consciència humana de l'espècie durant els darrers

10.000 anys... A nivell teològic: **nou paradigma**! Canvi sistèmic, nou període axial, metamorfosi de les religions...

Excèntrics: Sortir de si mateix per unir-se a altres fa bé...

Concèntrics: 87. Avui, que les xarxes i els instruments de la comunicació humana han aconseguit desenvolupaments inaudits, sentim el desafiament de **descobrir i transmetre la mística de viure junts, de barrejar-nos, de trobar-nos, de prendre'ns dels braços, de recolzar-nos, de participar d'aquesta marea un xic caòtica** que pot convertir-se en una veritable experiència de fraternitat, en una **caravana solidària, en un sant pelegrinatge**...

